

Research Paper

Determining the model of gamophobia based on existential anxiety with the mediation of psychological hardiness

Somayyeh Abassi¹, Amir Panah ali^{2*}, Alinaghi Aghdasi³, Marziye Alivandi Vafa⁴

1. PhD Student in Counseling, Department of Counseling, Islamic Azad University, Tabriz Branch, Tabriz, Iran. <https://orcid.org/0009-0003-0189-6494>
2. Assistant Professor, Department of Counseling, Islamic Azad University, Tabriz Branch, Tabriz, Iran. <https://orcid.org/0000-0002-8403-7841>
- 3 Assistant Professor, Department of Counseling, Islamic Azad University, Tabriz Branch, Tabriz, Iran.. <https://orcid.org/0000-0003-2053-9786>
- 4 Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Tabriz Branch, Tabriz, Iran. <https://orcid.org/0000-0002-1197-9598>

Received:
May 22, 2023

Accepted:
June 21, 2023

Keywords:

Gamophobia, existential anxiety, psychological hardiness.

[10.30495/iifs.2023.1990483.10885](https://doi.org/10.30495/iifs.2023.1990483.10885)

Abstract

Introduction: Marriage is seen as the initial step in starting a family, but nowadays there seems to be a fear or avoidance of this commitment among young people, particularly those who are educated. The purpose of this research was to determine the model of gamophobia among young people based on existential anxiety with the mediation of psychological hardiness. **Methods:** The current study is applied in terms of purpose, and descriptive correlational data collection method was used. The statistical population of the research included all students of the Islamic Azad University, Sardasht branch. The research sample was 358 students who participated in the research online and through available sampling method. Data collection tools included Richard's Gamophobia Questionnaire (2007), Good and Good Existential Anxiety Questionnaire (1974) and Ahvaz Psychological Hardiness Questionnaire (2017). Data were analyzed using Pearson's correlation method and path analysis through Smart-pls3 software. **Results:** The results indicated that the direct effect of existential anxiety was 0.609 and its indirect effect through psychological hardiness was 0.498 and the direct effect of existential anxiety on psychological hardiness was 0.309 and the direct effect of psychological hardiness on gamophobia was 0.320 significant ($P < 0.01$). **Conclusion:** Therefore, psychological hardiness can play a mediating role between existential anxiety and gamophobia. In this context, counseling and psychology specialists can consider this issue in pre-marriage counseling and even formulate interventions to reduce the gamophobia.

Abassi ,S. Panah ali .A., Aghdasi .A. Aghdasi .M.(2023). Determining the model of gamophobia based on existential anxiety with the mediation of psychological hardiness .Journal of Islamic-Iranian Family studies .3(1), 113-133

Corresponding author: Amir Panah ali

Address: Department of Counseling, Islamic Azad University, Tabriz Branch, Tabriz, Iran.

Email: panahali@iaut.ac.ir

Extended Abstract

According to Allameh (2017), many young people about to get married are experiencing anxiety and apprehension about the prospect of marriage and its associated challenges. Marriage phobia, also known as gamophobia, is a condition in which an individual is hesitant to commit and enter into a stable and honest relationship with another person. This involves making an agreement to remain committed for a long-term period (Soheili-nejad, 2021).

According to research (Rezai, Rezapour-Mirsaleh, & Aryanpour, 2023), the increase in gamophobia related to this is associated with a decrease in existential anxiety. Regrettably, in recent times, existential anxiety has been on the rise in younger generations, causing significant psychological harm. This type of anxiety often results in isolation and the withdrawal of young people from their communities (Hossieni Abardeh & Ninam, 2021), which can lead to gamophobia among them.

On the other hand, another variable that can be related to anxiety is hardiness (Bakhshipour & Fardin Far, 2022). One's mental health is affected by various factors, including psychological hardiness. Individuals with high psychological hardiness perceive stressful situations as challenges to be faced, according to research (Kowalski & Schermer, 2019). As a result, the problem of the present research was to test the mediating role of psychological hardiness in the relationship between existential anxiety and gamophobia.

Methodology

This research is focused on applying a structural equation model. The study gathered data from Islamic Azad University students, Sardasht branch with a sample size of 380 selected using available sampling method. To collect data, three standard questionnaires were used: Richard's Gamophobia Questionnaire (2007), the Good and Good Existential Anxiety Questionnaire (1974), and the Ahvaz Psychological Hardiness Questionnaire (2017). The data was analyzed using PLS software.

Results

Table 1. Age frequency of participants

age	Abundance
18-24	46.5
25-31	132.9
32-38	17.4
39-45	7.9
46-48	0.6

According to Table 1, among the participants, the highest age frequency was related to the age group of 25-31 and the lowest frequency was related to 46-48.

Table 2. Path coefficients, t-statistics and research hypothesis results

Row	assumptions	Path coefficient	T-Value	P-Value	Result
1	There is a relationship between existential anxiety and psychological hardiness	0.609	5.695	0.000	Theory approved
2	There is a relationship between existential anxiety and gamophobia	0.309	19.844	0.000	Theory approved
3	There is a relationship between psychological hardiness and gamophobia	0.320	6.026	0.000	Theory approved
4	There is a relationship between gamophobia based on existential anxiety with the mediation of psychological hardiness	0.195	5.565	0.000	Theory approved

The results indicated that there is a relationship between existential anxiety and psychological hardiness, the hypothesis was confirmed with 99% confidence (T=5.695, p=0.000) (p<0.01). There is a relationship between existential anxiety and gamophobia; the hypothesis was confirmed with 99% confidence (T=19.844, p=0.000) (p<0.01). There is a relationship between psychological hardiness and gamophobia; the hypothesis was confirmed with 99% confidence (T=6.026, p=0.000) (p<0.01).

Discussion

The first hypothesis showed that existential anxiety is related to gamophobia with the mediation of psychological hardiness. Regarding the relationship between existential anxiety and psychological hardiness, the findings of the present study are in line with previous studies (Gasiorowska, Zaleskiewicz & Kesebir, 2018).

The second research hypothesis indicated that existential anxiety is related to psychological hardiness. Regarding the relationship between existential anxiety and psychological hardiness, the findings of the present study are consistent with previous studies (Maddi, Deorah, Khoshaba & et al, 2010).

The third hypothesis of the research indicated that psychological hardiness is related to the gamophobia.

Conclusion

The results of this research can help marriage and family counselors and also help colleagues and researchers for future research in determining the relationships of gamophobia.

One limitation of this research was the absence of sufficient background information, making it challenging to clarify certain assumptions. Additionally, the use of questionnaires and quantitative data without measuring qualitative variables relating to gamophobia is another limitation that may impact the generalization of the findings. After analyzing the results, it is recommended to conduct training workshops for students to enhance their psychological resilience.

Acknowledgements

We extend our sincere gratitude to the students and officials of Islamic Azad University, Sardasht branch for their active participation in our research. Their cooperation is greatly appreciated.

Funding

The article is taken from the doctoral dissertation of the first author entitled "Investigating the Relationship between Self-Esteem, Existential Anxiety and Conflict Resolution Styles with Gamophobia with the Mediation of Psychological Hardiness of Students of Islamic Azad University, Sardasht Branch." The study was conducted at the personal expense of researchers.

Ethics approval and consent to participate

All participants voluntarily completed an informed consent form to participate in the study and were assured that the questionnaires would be anonymous and completely confidential.

Conflict of interest: Researchers allow the journal to publish this article. The authors declare that they have no conflict of interest.

مقاله پژوهشی

تبیین رابطه ترس از ازدواج بر اساس اضطراب وجودی با میانجی‌گری سرسختی روان‌شناختی

سمیه عباسی^۱، امیرپناه علی^{۲*}، علی نقی اقدسی، مرضیه علیوندی وفا^۳

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، گروه مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات، تبریز، ایران

<https://orcid.org/0009-0003-0189-6494>

۲. استادیار گروه روانشناسی و مشاوره، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

<https://orcid.org/0000-0001-8183-8611>

۳. استادیار گروه روانشناسی و مشاوره، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

<https://orcid.org/0000-0003-2053-9786>

۴. استادیار گروه روانشناسی و مشاوره، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

<https://orcid.org/0000-0002-1197-9598>

چکیده

تاریخ دریافت: ۱ خرداد ماه ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش: ۳۱ خرداد ۱۴۰۲

مقدمه: اگر چه ازدواج اولین قدم برای تشکیل خانواده است؛ اما امروزه در میان جوانان به‌ویژه افراد تحصیل‌کرده ترس از ازدواج وجود دارد. هدف این پژوهش تبیین مدل ترس از ازدواج جوانان بر اساس اضطراب وجودی با میانجی‌گری سرسختی روان‌شناختی است. روش: مطالعه حاضر از نظر هدف، کاربردی بوده و در نحوه گردآوری داده‌ها همبستگی از نوع توصیفی استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش شامل تمام دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی شهر سردشت بود. نمونه پژوهش ۳۵۸ نفر از دانشجویان بودند که از طریق نمونه‌گیری در دسترس و روش اینترنتی در پژوهش شرکت کردند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسش‌نامه ترس از ازدواج ریچارد (۲۰۰۷)، پرسش‌نامه اضطراب وجودی گود و گود (۱۹۷۴) و پرسش‌نامه سرسختی روان‌شناختی اهواز (۱۳۷۷) بود. داده‌ها با استفاده از روش همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر از طریق نرم‌افزار Smart-pls3 تجزیه و تحلیل شد. یافته‌ها: نتایج نشان داد که اثر مستقیم اضطراب وجودی ۰/۶۰۹ و اثر غیرمستقیم آن به‌واسطه سرسختی روان‌شناختی ۰/۴۹۸ و اثر مستقیم اضطراب وجودی بر سرسختی روان‌شناختی ۰/۳۰۹ و اثر مستقیم سرسختی روان‌شناختی بر ترس از ازدواج ۰/۳۲۰ معنادار بود ($p < 0/01$). نتیجه‌گیری: براین اساس، سرسختی روان‌شناختی می‌تواند نقش میانجی میان اضطراب وجودی و ترس از ازدواج داشته باشد. در این زمینه، متخصصان حوزه مشاوره و روان‌شناسی می‌توانند این موضوع را در مشاوره‌های پیش از ازدواج در نظر بگیرند و حتی مداخلاتی را برای کاهش ترس از ازدواج تدوین کنند.

واژه‌های کلیدی: ترس از ازدواج، اضطراب وجودی، سرسختی روان‌شناختی

doi: [10.30495/iifs.2023.1990483.10885](https://doi.org/10.30495/iifs.2023.1990483.10885)

استاد: عباسی، سیمیه، پناه علی، امیر، اقدسی، علی نقی، علیوندی وفا، مرضیه. (۱۴۰۲). تبیین رابطه ترس از ازدواج بر اساس اضطراب وجودی با میانجی‌گری سرسختی روان‌شناختی.

فصلنامه مطالعات اسلامی ایرانی خانواده، ۳(۱) ۱۱۳-۱۱۳.

نویسنده مسئول: امیر پناه علی ایمیل: panahali@iaut.ac.ir

نشانی: گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

مقدمه

ازدواج مهمترین اتفاق زندگی اجتماعی هر فرد به شمار می‌رود. اکثر ازدواج‌ها در سنین جوانی شکل می‌گیرد و ادامه زندگی افراد را تحت تاثیر قرار می‌دهد (Soheili-nejad, 2021). در حال حاضر، فرایند انتخاب همسر و ازدواج برای جوانان در جوامع گوناگون مسئله با اهمیتی محسوب می‌شود (Rostami, Navabinejad & Farzad, 2020). با وجود این، جوانان در آستانه ازدواج از یک ترس یا نگرانی در مورد ازدواج و مسائل مربوط به آن رنج می‌برند (Allameh, 2017). ازدواج هراسی یا ترس از ازدواج¹ به حالتی گفته می‌شود که فرد از متعهد بودن، پیمان بستن و التزام برای باقی ماندن در یک رابطه ثابت، پایدار و صادقانه با فردی دیگر، می‌ترسد (Soheili-nejad, 2021).

هر عاملی که سبب عدم ازدواج دختر و پسر یا تاخیر در امر ازدواج شود، موانع در ازدواج نامیده می‌شود. این عوامل را می‌توان در مشکلات اقتصادی، رسم و رسوم سنتی اشتباه، آزادی‌های نابجا، فرار از مسئولیت، خدمت سربازی پسران، مشکلات خانه‌داری، سخت‌گیری در انتخاب همسر، فقر و موارد دیگری از این دسته عوامل طبقه بندی کرد (Allameh, 2017).

ترس از ازدواج شاید از محیط خانواده و اجتماع ریشه گرفته باشد و یا با خودگویی‌ها و زمزمه‌ها به باورهای انعطاف‌ناپذیر بدل شده، از موانع ازدواج نیز محسوب می‌شود (Rostami, Navabinejad & Farzad, 2020). باید گفت که شخصیت‌های متفاوت افراد، یکی از موثرترین عوامل بر ازدواج و ترس از آن است. افراد بر اساس تیپ‌های شخصیتی مختلف می‌توانند ترس‌های متفاوتی را تجربه کنند. شخصیت در تمام زمینه‌های زندگی افراد می‌تواند نقش با اهمیتی داشته باشد. از این رو پیوندهای مستحکمی بین رفتارها و معیارهای روان‌شناختی وجود دارد (Allameh, 2017).

یکی از مسائل جامعه ما در حال حاضر، با توجه به افزایش سن ازدواج، عدم میل و رغبت و ترس از ازدواج در جوانان و به‌خصوص دانشجویان کشور است. پژوهش‌ها ارتباط معناداری بین سطح تحصیلات بالاتر و عدم تمایل به ازدواج را نشان می‌دهند (Gasiorowska, Zaleskiewicz & Kesebir., 2018). از طرف دیگر، تاخیر در ازدواج در دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی پدیده‌ای جهانی و در اکثر کشورهای جهان به عنوان چالشی مهم مطرح است، این تاخیر در ازدواج اغلب بستگی به شخصیت افراد دارد (Allameh, 2017). با توجه به اینکه ترس از ازدواج سازه‌ای نسبتاً جدید است، مطالعات کمی درباره‌ی این سازه صورت گرفته است و بیشتر

¹.gamophobia

مطالعات انجام شده به اثربخشی روش‌های درمانی گوناگون بر روی این سازه انجام شده است. به عنوان مثال، شعاع کاظمی و فرازنده‌پور (۲۰۲۱) در پژوهشی با عنوان بررسی رابطه بین سبک زندگی و تاخیر سن ازدواج در میان دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز انجام دادند و نتایج حاکی از آن بود که نقش متغیرهایی چون سبک زندگی، سطح تحصیلات، اشتغال، ترس از آینده، الگوپذیری و بالا رفتن سن ازدواج جوانان، همگی از عوامل زمینه‌ساز تاخیر در ازدواج بوده، نقش پررنگی را ایفا می‌کنند.

یکی از متغیرهایی که با ترس از ازدواج رابطه دارد، اضطراب وجودی^۲ است (Rezai, Rezapour-Mirsaleh, & Aryanpour, 2023). اضطراب وجودی، احساسی همراه با خودآگاهی و آگاهی از آسیب‌پذیری انسان در روبه‌رو شدن با مرگ است و نقش مهمی در کاهش سلامت روان در فرد دارد و به طور معمول اضطراب وجودی از ناامیدی، بیگانگی و احساس پوچی ریشه می‌گیرد (Gasiorowska, Zaleskiewicz & Kesebir., 2018). اضطراب وجودی یعنی اضطراب غیرقابل اجتنابی که فرد در مورد مسائلی مانند مرگ، انزوا، پوچی، آزادی و فقدان معنا تجربه می‌کند (Hossieni Abardeh & Ninam, 2021). از نقطه نظر وجودی، اضطراب ویژگی اساسی وجود انسان است. بنابراین، این نوع اضطراب لزوماً آسیب‌زا نیست، بلکه می‌تواند نیروی انگیزشی قوی نیز برای رشد به حساب آید. این اضطراب نتیجه‌ی حق انتخاب بدون داشتن الگویی مشخص و بدون اطلاع از پیامدهای این انتخاب و همچنین نتیجه‌ی آگاهی از مسئولیت در مقابل عواقب اعمال خویش‌تأمین می‌شود. اضطراب وجودی شکل سازنده‌ای از اضطراب بهنجار به شمار می‌رود که محرکی برای رشد است، به این معنا که ما این اضطراب را به شکلی تجربه می‌کنیم که به طور فزاینده‌ای موجب آگاهی ما از آزادی و عواقب پذیرش و یا رد این آزادی خواهد شد (Gasiorowska, Zaleskiewicz & Kesebir., 2018).

این نوع اضطراب زمانی در فرد به وجود می‌آید که وی در مورد خود عمیقاً تأمل می‌کند، اگر افراد دارای چنین اضطرابی به طور مناسب درباره‌ی آن تفکر و تأمل نداشته باشند، با آسیب‌های فراوانی روبه‌رو خواهند شد. متأسفانه امروزه این نوع اضطراب در نسل جوان به طور فزاینده در حال گسترش بوده و آسیب‌های روانی ماحصل آن نیز فراوان شده است. اضطراب وجودی می‌تواند به گوشه‌گیری و کناره‌گیری جوانان از جمع منجر شده (Hossieni Abardeh & Ninam, 2021). و همین امر می‌تواند در ترس از ازدواج جوانان موثر باشد. نکته قابل توجه آن است که اضطراب وجودی مسئله‌ای شایع و مهم است که تاکنون مطالعات اندکی در مورد آن به خصوص در حیطه جوانان انجام شده است و یافتن روش‌های جدید برای کنترل آن، از اهمیت قابل توجهی برخوردار است.

².existential anxiety

یکی دیگر از متغیرهای که می‌تواند با اضطراب رابطه داشته باشد، سخت‌رویی^۳ است (Bakshipour & Fardin Far, 2022). سخت‌رویی به مثابه یک ویژگی شخصیتی، نگرش درونی خاصی را ایجاد می‌کند که در شیوه‌ی مواجهه افراد با مسائل مختلف زندگی تاثیرگذار است (Azimi, Hosseini, Arefi & Parandin, 2019). سرسختی روان‌شناختی یکی از سازه‌های تاثیرگذار در سلامت روانی فرد است و فرد دارای سرسختی روان‌شناختی بالا موقعیت‌های استرس‌زای زندگی را به عنوان موقعیت‌های چالش‌انگیز محسوب کرده، که با آن روبرو می‌شود (Kowalski & Schermer, 2019). سرسختی روان‌شناختی شامل سه ویژگی تعهد، چالش و مبارزه‌جویی است که همه آن‌ها، در سطوحی مختلف در همه افراد وجود دارد. این ویژگی‌های شخصیتی در مقابل حوادث فشارزا و سخت زندگی به عنوان منبعی از مقاومت و سپری محافظ عمل می‌کنند و موجب می‌شود که تصمیم‌گیری فرد در شرایط گوناگون عقلانی‌تر و منطقی‌تر شود (Hamidi Cholabi & Salehi, 2023). سرسختی روان‌شناختی به روش خام و پایدار در واکنش فرد به وقایع زندگی اشاره دارد که در آن شخص به جای تهدید و کنار کشیدن، احساس تعهد می‌کند (Azimi, Hosseini, Arefi & Parandin, 2019). پژوهش‌های متعددی در زمینه نقش کاهش‌دهندگی سرسختی روان‌شناختی در اضطراب، افزایش سلامت جسمی و روانی و کیفیت زندگی گزارش شده است (Hamidi Cholabi & Salehi, 2023). سرسختی روان‌شناختی به عنوان یک سازه شخصیتی سبب می‌شود تا فرد بتواند به حل کارآمد استرس‌ها، مشکلات و چالش‌های درون فردی و بین فردی خود بپردازد و از آن مانند یک منبع مقاومت و سپر در روبرو شدن با آنها استفاده کند (Nordmo, Hystad & Sanden, 2017).

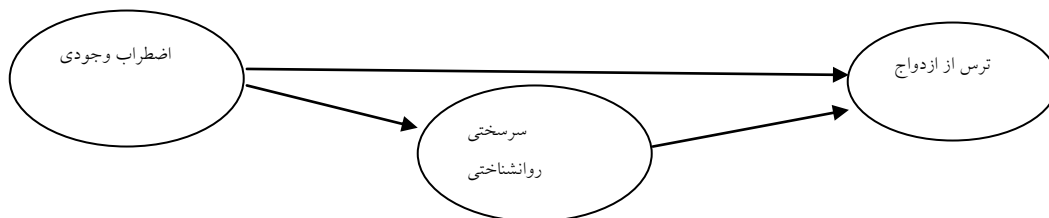
همچنین، افراد سخت‌رو رخدادهای تنش‌زا را مثبت و قابل کنترل ارزیابی کرده و همین امر دلیلی می‌شود تا برانگیختگی فیزیولوژیکی ناشی از ارزیابی منفی رویدادها و بروز نشانگان تنیدگی در افراد سخت‌رو کمتر باشد و این امر، باعث افزایش کیفیت زندگی این افراد می‌شود. افراد دارای سرسختی روان‌شناختی بالا در راستای پربار ساختن و غنای زندگی به واسطه ایجاد کردن زمینه رشد و تعالی اقدام می‌کنند. عملکرد و سطح سلامت روانی این دسته از افراد نیز علی‌رغم تجربه موقعیت‌های تنش‌زا، بیشتر می‌شود (Safara, Safadoost, Mousavi & Ghollam, 2023). مطالعات مختلف نشان داده‌اند که سرسختی روان‌شناختی بر تصمیمات مهم فرد در زندگی تاثیر دارد (Hamidi Cholabi & Salehi, 2023).

³.hardiness

رضایی، رضاپور میر صالح و آریان پور (۲۰۲۳) در پژوهشی با عنوان مسائل وجودی و نگرش به ازدواج در جوانان مجرد: یک مطالعه مقطعی به این نتیجه دست یافتند که احساس تنهایی وجودی بر نگرش مثبت به ازدواج تأثیر منفی داشت. همچنین معنای زندگی با نگرش به ازدواج رابطه مثبت و معناداری داشت.

مددی، دثورا، خواهشبا و همکاران (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان رابطه سرسختی در برابر اضطراب وجودی در زندگی به این نتیجه دست یافتند که سرسختی با اضطراب وجودی رابطه منفی دارد. به این معنا که با افزایش سرسختی اضطراب وجودی کاهش پیدا می‌کند و با کاهش سرسختی، اضطراب وجودی افزایش پیدا می‌کند. همچنین بخشی پور و فردین فر (۲۰۲۲) در پژوهشی با هدف بررسی رابطه سرسختی روانشناختی و پردازش هیجانی با میزان اضطراب مرگ زنان سالمند در دوران کرونا به این نتیجه دست یافتند که بین سرسختی روانشناختی و اضطراب مرگ رابطه منفی و معنی دار وجود دارد. در پژوهش دیگری آقاجانی، موسوی، اکبری و ابوالقاسمی (۲۰۲۰) با عنوان ارتباط دلبستگی به خداوند و سرسختی روانشناختی با اضطراب مرگ در مردان سالمند بازنشسته بین اضطراب مرگ با سرسختی روانشناختی ارتباط منفی وجود دارد.

با توجه به اهمیت ازدواج و کارکردی که نهاد خانواده برای جامعه ایفا می‌کند و ترس از ازدواج که مانعی مهم برای شکل‌گیری ازدواج محسوب می‌شود، شناسایی متغیرهایی که می‌توانند اثر مستقیم و غیرمستقیم در ارتباط با ترس از ازدواج داشته باشند، ضروری است تا بستری جهت کاهش ترس از ازدواج در جوانان فراهم شود. با توجه به اینکه تاکنون پژوهشی در زمینه تدوین مدل ترس از ازدواج بر اساس اضطراب وجودی با میانجی‌گری سرسختی روانشناختی انجام نشده است و با در نظر گرفتن این امر که اضطراب وجودی باعث ایجاد ترس از ازدواج می‌شود، در حالی که سرسختی روانشناختی موجب کاهش ترس از ازدواج می‌شود؛ این پژوهش به دنبال بررسی این سوال است که آیا الگوی منطقی می‌توان برای ارتباط ترس از ازدواج و اضطراب وجودی با نقش میانجی سرسختی روانشناختی ترسیم کرد؟

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش

این مطالعه از نظر هدف، کاربردی و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها همبستگی است. جامعه آماری پژوهش را کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل دانشگاه آزاد اسلامی در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در شهر سردشت را شامل می‌شوند که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. نمونه پژوهش ۳۸۰ نفر دانشجویان بودند که به صورت روش اینترنتی و از طریق شبکه‌های مجازی با توزیع لینک پرسش‌نامه آنلاین (برخط) در پژوهش شرکت کردند؛ این روش، به دلیل محدودیت تردها در هنگام پاندمی کرونا انتخاب شد و از آنجایی که احتمال می‌رفت تعدادی از پرسش‌نامه‌ها مخدوش باشد، ۴۰۰ پرسش‌نامه توزیع و در نهایت تعداد ۳۵۸ پرسش‌نامه جمع‌آوری و با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری به کمک نرم افزار Smart - PLS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل: ۱- دانشجوی مقطع تحصیلی کاردانی و کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی شهر سردشت باشد، ۲- سن کمتر از ۳۵ سال باشد ۳- تمایل و رضایت برای شرکت در پژوهش داشته باشد. ملاک‌ها برای خروج از مطالعه نیز شامل: ۱- عدم پاسخ‌گویی به ابزارها ۲- مخدوش بودن پرسش‌نامه‌ها بود. این نکته قابل ذکر است که پیش از پاسخ‌گویی به ابزارها، هدف، اهمیت و ضرورت پژوهش برای شرکت‌کنندگان در آن توضیح داده شد و درباره رعایت نکته‌های اخلاقی به آنها اطمینان داده شد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار smart pls -3 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آماری توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد، واریانس، کجی و کشیدگی) و استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری) استفاده شد. ابزارهای پژوهش هم در ادامه توضیح داده می‌شود.

پرسش‌نامه ترس از ازدواج ریچارد^۴: این پرسش‌نامه دارای ۳۰ سوال است و هدف کلی آن سنجش دلایل مختلف ترس از ازدواج جوانان به کمک آزمون ۱۰ مولفه است. ابعاد این پرسش‌نامه شامل عامل محیطی ترس از ازدواج، عامل دوستان و اقوام، عامل ترس از شکست فردی، عامل شک در انتخاب طرف مقابل، عامل ترس از سرخوردگی و ناامیدی، عامل عدم توانایی در حفظ دوام روابط، عامل شکست در روابط قبلی، عامل توقع والدین، عامل اشتیاق برای مجرد ماندن و عامل ترس از فناپذیری عشق است. نمره‌گذاری پرسش‌نامه به صورت

لیکرت از کاملاً مخالفم ۱ تا کاملاً موافقم ۵ نمره‌گذاری می‌شود. به این ترتیب برای محاسبه امتیاز هر مولفه مجموع امتیاز سوالات آن مولفه را با هم جمع می‌شود. برای به دست آوردن امتیاز کلی پرسش‌نامه، مجموع امتیازات همه سوال‌ها را با هم جمع می‌نماییم. این امتیاز دامنه‌ای از ۳۰ تا ۱۵۰ خواهد بود و هر چه امتیاز بالاتر باشد، بیانگر بیشتر بودن میزان ترس شخص پاسخ‌دهنده از ازدواج است. روایی محتوایی این پرسش‌نامه

⁴. Richard's gamophobia questionnaire

۰/۸۵ گزارش شده است. آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه بالای ۰/۸۰ به دست آمد که نشان دهنده پایایی قابل قبول این پرسش‌نامه می‌باشد (Banks, 2007). پایایی این پرسش‌نامه در پژوهش حاضر از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۶ به دست آمد.

مقیاس اضطراب وجودی گود و گود^۵: این پرسش‌نامه‌ی ۳۲ ماده‌ای توسط گود و گود (۱۹۷۴) ساخته شده و گنجی (۱۳۸۸) آن را به فارسی ترجمه نمود. نمره‌گذاری به صورت صفر و یک است. سوالات ۱، ۲، ۴، ۵، ۶، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱ اگر جواب صحیح داده باشند نمره یک دریافت می‌کنند و سوالات ۳، ۷، ۱۵، ۱۸، ۳۲ اگر جواب غلط داده باشند، نمره یک دریافت می‌کنند. این آزمون در ایران در پژوهش نورعلیزاده و جان بزرگی به روش آلفای کرونباخ اعتباریابی شده که ضریب آلفای آن برابر با ۰/۸۸ گزارش شد. همسانی درونی این پرسش‌نامه به روش دو نیمه کردن نیز به دست آمد و عبارت است از بخش اول = ۰/۷۲ و بخش دوم = ۰/۸۶ از طریق تحلیل مواد روایی آزمون ترس از ازدواج بررسی شده است به نحوی که همبستگی بالایی بین کلیه سؤال‌ها و نمره‌ی کل آزمون گزارش کرده است (Seyyed Nouhi, & Qudsi, 2023).

پرسش‌نامه سرسختی روان‌شناختی اهواز^۶: این پرسش‌نامه دارای ۲۰ پرسش ۴ گزینه‌ای شامل هرگز، به ندرت، گاهی اوقات و اغلب اوقات است. به هرگز نمره صفر داده می‌شود و نمره اغلب اوقات ۳ است. حداقل امتیاز ممکن صفر و حداکثر ۶۰ خواهد بود. نمره بین ۰ تا ۱۵ نشانگر میزان سرسختی روان‌شناختی پایین، نمره بین ۱۵ تا ۳۰ نشانگر میزان سرسختی روان‌شناختی متوسط و نمره بالاتر از ۳۰ حاکی از سرسختی روان‌شناختی بالا است. این پرسش‌نامه از سه مولفه یا خرده مقیاس زیر تشکیل شده است:

مبارزه‌جویی: ۱، ۲، ۶، ۸، ۱۲

کنترل: ۳، ۴، ۵، ۷، ۹، ۱۰

تعهد: ۱۱، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰

برای بررسی روایی پرسش‌نامه سرسختی اهواز، این مقیاس به طور همزمان با چهار پرسش‌نامه ملاک شامل: پرسش‌نامه خودشکوفایی مزلو، مقیاس اعتبار سازه‌ای سرسختی، مقیاس افسردگی اهواز و پرسش‌نامه اضطراب به گروه‌هایی از دانشجویان داده شد. ضرایب همبستگی بین نمره‌های کل آزمودنی‌ها در مقیاس سرسختی و اضطراب برای کل نمونه، آزمودنی‌های دختر و پسر به ترتیب ۰/۵۵-، ۰/۷۰- و ۰/۴۴- به دست آمد. این

⁵. Good & Good existential anxiety questionnaire

⁶. Ahvaz hardiness questionnaire

ضرایب بیانگر همبستگی منفی معنی‌دار بین سرسختی و اضطراب هستند. نتایج آزمون‌های همبستگی پیرسون بین نمره‌های آزمودنی‌ها در مقیاس اعتبار سازه‌ای سرسختی و مقیاس سرسختی اهواز نشان داد که ضرایب‌های همبستگی از نظر آماری معنی‌دار هستند و این ضرایب به ترتیب برای کل آزمودنی‌ها، آزمودنی‌های دختر و پسر ۰/۶۱، ۰/۵۱، ۰/۶۱ بودند (Karmi Moghadam, Entisar Fomeni, & Hejazi, 2022).

یافته‌ها

شرکت‌کنندگان در پژوهش حاضر ۳۵۸ نفر بودند که از این تعداد ۲۱۸ نفر (۶۰/۹) زن و ۱۴۰ نفر (۳۹/۱) مرد بودند. در جدول ۱ فراوانی سن شرکت‌کنندگان پژوهش گزارش شده است.

جدول ۱. فراوانی سن

سن	فراوانی
۱۸-۲۴	۴۶۵
۲۵-۳۱	۱۳۲/۹
۳۲-۳۸	۱۷/۴
۳۹-۴۵	۷/۹
۴۶-۴۸	۰/۶

از میان شرکت‌کنندگان بیشترین فراوانی سن مربوط به گروه سنی ۲۵-۳۱ و کمترین فراوانی مربوط به ۴۶-۴۸ بود. در جدول ۲ شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش گزارش شده است.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	واریانس	کجی	کشیدگی
سرسختی	۳۵۸	۲۹/۸۴	۱۲/۹۹۳	۱۶۸/۸۰۸	-۰/۰۸۷	-۰/۳۹۰
ترس از ازدواج	۳۵۸	۸۷/۰۴	۱۶/۹۸۸	۲۸۸/۵۸۹	-۰/۱۰۶	-۰/۲۴۵
اضطراب وجودی	۳۵۸	۱۴/۴۹	۵/۶۸۸	۳۲/۳۵۱	۰/۱۱۱	-۰/۸۵۸

در جدول ۲ شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش گزارش شده است. بیشترین میانگین مربوط به متغیر ترس از ازدواج ۸۷/۰۴ و کمترین میانگین مربوط به متغیر اضطراب وجودی ۱۴/۴۹ بود. با توجه به اینکه شاخص‌های کجی و کشیدگی متغیرهای پژوهش همگی بین ۲ \pm قرار دارد، بنابراین می‌توان گفت که توزیع نمرات متغیرها نرمال است.

معادلیابی معادلات ساختاری در دو مرحله به آزمون معادلیابی می‌پردازد، که شامل آزمون معادلیابی اندازه-گیری و ساختاری است. در مدل‌سازی PLS معادلیابی اندازه‌گیری را مدل بیرونی و معادلیابی ساختاری را مدل درونی می‌نامند.

همانگونه که در جدول (۳) مشاهده می‌شود بارهای عاملی استاندارد شده، اعتبار ترکیبی و شاخص متوسط واریانس استخراج شده تمامی سوال‌ها و متغیرها محاسبه و مقادیر به دست آمده نمایانگر اعتبار همگرا و همبستگی متغیرها می‌باشند به غیر از متوسط واریانس استخراج شده متغیر اضطراب وجودی که ۰/۴۱۰ است. که با توجه به پایایی ترکیبی و کرونیخ قابل اغماض است.

جدول ۳. نتایج بررسی اعتبار متغیرهای پژوهش

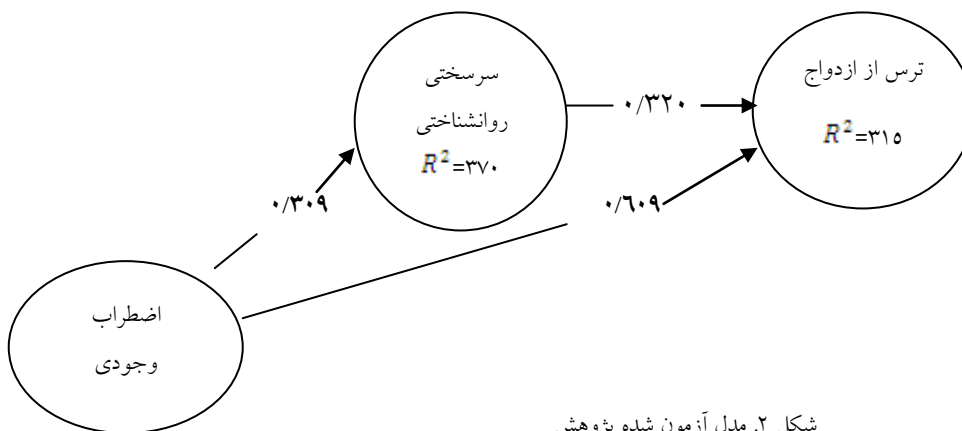
متغیرها	سوالات و مقیاس‌ها	بارهای عاملی	پایایی ترکیبی	آلفای کرونیخ	متوسط واریانس استخراج شده
اضطراب وجودی	سوال ۱	۰/۷۲۶	۰/۸۸۱	۰/۸۴۹	۰/۴۱۰
اضطراب وجودی	سوال ۶	۰/۴۳۵			
اضطراب وجودی	سوال ۸	۰/۷۱۸			
اضطراب وجودی	سوال ۹	۰/۷۰۴			
اضطراب وجودی	سوال ۱۱	۰/۵۱۵			
اضطراب وجودی	سوال ۱۴	۰/۷۳۸			
اضطراب وجودی	سوال ۱۶	۰/۴۴۸			
اضطراب وجودی	سوال ۱۷	۰/۶۷۴			
اضطراب وجودی	سوال ۱۸	۰/۷۶۰			
اضطراب وجودی	سوال ۱۹	۰/۵۹۴			
اضطراب وجودی	سوال ۲۰	۰/۶۲۰			
سرسختی روان‌شناختی	کنترل	۰/۸۹۷	۰/۸۸۷	۰/۸۵۵	۰/۵۰۰
سرسختی روان‌شناختی	مبارزه‌جویی	۰/۸۰۵			
سرسختی روان‌شناختی	تعهد	۰/۹۰۲			
ترس از ازدواج	دوام	۰/۷۶۳	۰/۸۶۴	۰/۸۳۹	۰/۷۵۶
ترس از ازدواج	اشتقاق	۰/۶۰۰			
ترس از ازدواج	فردی	۰/۷۸۷			
ترس از ازدواج	دوستان	۰/۶۰۷			
ترس از ازدواج	عوامل محیطی	۰/۵۴۲			
ترس از ازدواج	ناامیدی	۰/۸۵۰			
ترس از ازدواج	شک	۰/۷۰۳			
ترس از ازدواج	شکست	۰/۷۵۰			

جدول (۴)، ضرایب همبستگی پیرسون و شاخص روایی منفک یا متمایز را گزارش می‌دهد. قطر اصلی این ماتریس ریشه دوم میانگین واریانس تبیین شده است. برای تایید روایی متمایز بیشتر بودن مقدار AVE از تمامی ضرایب همبستگی متغیر مربوط با باقی متغیرها است (Chin, 1998). همان طور که قابل مشاهده است، مقادیر موجود بر روی قطر اصلی دارای بیشترین مقدار بوده که این امر نشان دهنده روایی مناسب متغیرها است.

جدول ۴. ضرایب همبستگی و روایی منفک

متغیر	اضطراب وجودی	ترس از ازدواج	سرسختی روانشناختی
اضطراب وجودی	۰/۶۴۰		
ترس از ازدواج	۰/۵۰۴	۰/۷۰۷	
سرسختی روانشناختی	۰/۶۰۹	۰/۵۰۸	۰/۸۶۹

پس از بررسی اعتبار و روایی ابزارهای اندازه‌گیری و سازه‌های پژوهش (مدل بیرونی) لازم است تا فرضیه‌ها و روابط متغیرهای مکنون (مدل درونی) مورد اندازه‌گیری قرار گیرد. بدین منظور مدل آزمون شده پژوهش در شکل (۲) ارائه شده است.

شکل ۲. مدل آزمون شده پژوهش

نتایج آزمون فرضیات پژوهش بر مبنای مدل‌سازی معادلات ساختاری به روش حداقل مجزورات جزیی در جدول (۵) نشان داده شده است. با توجه آماره t فرضیه یک، دو و سه در سطح اطمینان ۹۹ درصد تایید شدند.

فرضیه اول: بین اضطراب وجودی با سرسختی روان‌شناختی رابطه وجود دارد، فرضیه با ۹۹ درصد اطمینان ($p=0/000, T=5/695$) تایید شد ($p<0/01$). فرضیه دوم: بین اضطراب وجودی با ترس از ازدواج رابطه وجود

دارد، فرضیه با ۹۹ درصد اطمینان ($p=0/000, T=19/844$) تایید شد ($p<0/01$). فرضیه سوم: بین سرسختی روانشناختی با ترس از ازدواج رابطه وجود دارد، فرضیه با ۹۹ درصد اطمینان ($p=0/000, T=6/026$) تایید شد ($p<0/01$). در جدول ۵ ضرایب مسیر، آماره و نتایج فرضیات پژوهش گزارش شده است.

جدول ۵. ضرایب مسیر، آماره t و نتایج فرضیات پژوهش

ردیف	فرضیات	ضریب مسیر	T-Value	P-Value	نتیجه
۱	بین اضطراب وجودی با سرسختی روانشناختی رابطه وجود دارد	۰/۶۰۹	۵/۶۹۵	۰/۰۰۰	تایید فرضیه
۲	بین اضطراب وجودی با ترس از ازدواج رابطه وجود دارد	۰/۳۰۹	۱۹/۸۴۴	۰/۰۰۰	تایید فرضیه
۳	بین سرسختی روانشناختی با ترس از ازدواج رابطه وجود دارد	۰/۳۲۰	۶/۰۲۶	۰/۰۰۰	تایید فرضیه

اعتبار مدل با استفاده از ضریب تعیین R^2 مشخص شده است. این ضرایب واریانس توضیحی یک متغیر درونزا را توسط متغیرهای برونزا اندازه‌گیری می‌کند. میزان ضریب تعیین در متغیر وابسته سرسختی روانشناختی و ترس از ازدواج به ترتیب برابر با ۰/۳۷۰ و ۰/۳۱۵ است. این بدین معناست که متغیر وارده اضطراب وجودی بر روی متغیر سرسختی روانشناختی توانسته است ۰/۳۷۰ درصد از واریانس (تغییرات) آن را تبیین کند. همچنین تاثیر متغیر وارده اضطراب وجودی بر روی متغیر وابسته ترس از ازدواج توانسته ۰/۳۱۵ درصد است و اضطراب وجودی ۰/۳۱۵ درصد از تغییرات ترس از ازدواج را تبیین کند و بقیه درصد تبیین، مربوط به عوامل دیگر است. در جدول (۶) نتیجه فرضیه غیرمستقیم پژوهش گزارش شده است.

فرضیه چهارم؛ ترس از ازدواج بر اساس اضطراب وجودی با میانجی‌گری سرسختی روانشناختی رابطه وجود دارد، فرضیه با ۹۹ درصد اطمینان ($p=0/000, T=5/565$) تایید شد ($p<0/01$).

جدول ۶. ضریب مسیر، آماره t و نتیجه فرضیه غیرمستقیم پژوهش

ردیف	فرضیات	ضریب مسیر	T-Value	P-Value	نتیجه
۱	ترس از ازدواج بر اساس اضطراب وجودی با میانجی‌گری سرسختی روان‌شناختی رابطه وجود دارد	۰/۱۹۵	۵/۵۶۵	۰/۰۰۰	تایید فرضیه

همانطور که از جدول (۶) مشخص است، فرضیه اثر غیرمستقیم اضطراب وجودی بر ترس از ازدواج از طریق سرسختی روان‌شناختی با ۹۹ درصد اطمینان تایید می‌گردد. برای بررسی تاثیر نقش میانجی‌گری سرسختی روان‌شناختی از فرمول VAF استفاده شد. مقدار VAF برابر با ۰/۴۹۸ به دست آمد. این عدد از ۰/۲۰ بزرگتر و از ۰/۸۰ کوچکتر است؛ بنابراین نقش میانجی تایید و از نوع متوسط است.

$$VAF=(a*b)/((a*b)+c)$$

بحث و نتیجه‌گیری

ازدواج و تشکیل خانواده لازمه‌ی داشتن جامعه‌ای سالم و نیروی انسانی مناسب در آینده کشور است؛ اما امروزه در بین جوانان به‌ویژه جوانان تحصیل‌کرده ترسی از ازدواج مشاهده می‌شود. از این‌رو، مطالعه حاضر با هدف تبیین رابطه ترس از ازدواج بر اساس اضطراب وجودی با میانجی‌گری سرسختی روان‌شناختی انجام شد. براساس نتایج به دست آمده ضرایب مسیر مربوط به رابطه بین اضطراب وجودی با ترس از ازدواج با میانجی‌گری سرسختی روان‌شناختی مثبت و معنی‌دار بود. این نتیجه همسو با نتایج پژوهش رضایی، رضاپور و آریان‌پور (۲۰۲۳)، بخشی‌پور و فردین‌فر (۲۰۲۲)، آقاجانی، موسوی، اکبری و ابوالقاسمی (۲۰۲۰) و مدی، دئورا و خوشبا (۲۰۱۰) بود.

در تبیین این یافته باید گفت که ترس از ازدواج یا ازدواج هراسی که در جوانان شکل می‌گیرد، ریشه در علت‌های مختلف و گوناگون دارد. از جمله این علت‌ها می‌توان به کمال‌گرایی و تمامیت‌خواهی، دودلی و عدم قدرت تصمیم‌گیری، عدم خودباوری و اعتماد به نفس، ترس از خیانت همسر، ترس از متعهد بودن به کسی، ترس مسخره شدن، عدم مسئولیت‌پذیری، اختلالات اضطرابی، دل‌بستگی اجتنابی، استقلال زیاد و خودسرزندی

افراطی اشاره کرد (Soheili-nejad, 2021). که بعضی از این علت‌ها مربوط به خانواده و محیط فرد است و بعضی از این علت‌ها ریشه در ویژگی‌های شخصیتی فرد دارد.

با توجه به اینکه سرسختی روان‌شناختی ویژگی شخصیتی به شمار می‌رود، این ویژگی باعث می‌شود که فرد به منابع استرس‌زا واقع‌بینانه توجه کند. هر چه این ویژگی در فرد رشد یافته‌تر باشد، ترس از ازدواج در وی کم‌رنگ‌تر می‌شود و با اعتماد به نفس و برنامه‌ریزی که دارد تلاش می‌کند که به جای فرار با ترس خود کنار بیاید. بنابراین سرسختی روان‌شناختی می‌تواند افراد را قادر به مواجهه با ترس‌های خود از جمله ترس از ازدواج کند. همچنین باید گفت که فردی که سرسختی روان‌شناختی بالایی دارد؛ ترس‌های پیش از ازدواج که شامل واکنش هیجانی که پیش‌بینی صدمه‌ی روانی، آسیب‌پذیری در برابر خطر یا انتظار فرد از توانایی برای مقابله با موقعیت‌های زندگی متاهلی را که شامل می‌شود (Soheili-nejad, 2021). را در خود احساس نکند و به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که فردی که دارای سرسختی روان‌شناختی است، ترسی از ازدواج نخواهد داشت و بنابراین می‌تواند با دیگری رابطه داشته باشد و مسائل و مشکلات خود را در فرآیند ازدواج با استفاده از راهکارهای مقابله‌ای مناسب حل و فصل کند. بنابراین سرسختی روان‌شناختی به طور مستقیم بر ترس از ازدواج تأثیر دارد.

اضطراب وجودی به صورت نتیجه اجتناب‌ناپذیر روبه رو شدن با مقدرات هستی، یعنی مرگ، آزادی، انزوای وجودی، و بی‌معنایی به شمار می‌آید (Hossieni Abardeh & Ninam, 2021). بنابراین فردی که این اضطراب را دارد برای رهایی از انزوای وجودی تلاش می‌کند با دیگری ارتباط داشته باشد و هراسی از ازدواج ندارد. چرا که قدرت انتخاب، آزادی و پذیرش مسئولیت به فرد کمک می‌کند که با اضطراب وجودی خود بهتر کنار بیاید و ترسی از ازدواج در خود احساس نکند. در نتیجه اضطراب وجودی به طور مستقیم بر ترس از ازدواج تأثیر دارد.

به علاوه رولومی براین عقیده است که روبرو شدن با اضطراب وجودی مستلزم در نظر گرفتن زندگی به عنوان ماجراجویی است، نه پنهان شدن پشت امنیت‌هایی که به نظر می‌رسند از ما مراقبت می‌کنند. به قول وی ما باید پاسخ‌های آسان را کنار بگذاریم و خود را در روبه رو شدن با اضطراب قرار دهیم که بتواند ما را به صورت واقعی و عمیق به زندگی بازگرداند (carey, 2013). همچنین می‌توان گفت؛ این یافته که اضطراب وجودی باعث

آگاهی فرد در برابر این موضوع می‌شود که فرد حتماً روزی وجود نخواهد داشت و به همین دلیل باید از لحظه‌های زندگی به تمامی بهره‌مند شود و خوب زندگی کند. بنابراین به فرد کمک می‌کند که سرسختی روان‌شناختی وی افزایش یابد و در رخدادها و حوادثی که در زندگی برای وی اتفاق می‌افتد، مقاوم‌تر باشد و واکنش مناسب‌تری نسبت به اتفاقات زندگی داشته باشد. بنابراین فردی که به صورت درست و مناسب اضطراب وجودی درونی خود را در درون خود حل و فصل می‌کند، نه تنها هراسی از ازدواج ندارد بلکه باعث افزایش سرسختی روان‌شناختی در وی خواهد شد و در نتیجه با افزایش سرسختی روان‌شناختی، ترس از ازدواج در وی کاهش می‌یابد. در نتیجه اضطراب وجودی از طریق سرسختی روان‌شناختی بر ترس از ازدواج اثر غیرمستقیم دارد.

آسیب‌های ناشی از ترس از ازدواج و عدم ازدواج جوانان در آینده کشور بسیار گسترده و پیچیده است و عوامل مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و شخصیتی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. در پژوهش حاضر تنها به بررسی دو ویژگی روان‌شناختی درباره این متغیر پرداختیم. از این رو لازم است پژوهش‌گران به بررسی ابعاد متفاوت این سازه و آثار و پیامدهای آن در آینده کشور اقدام کنند. با توجه به آسیب‌های گسترده عدم ازدواج جوانان و پیرشدن جمعیت کشور در آینده و مواجهه با کمبود نیروی انسانی فعال پیشنهاد می‌شود متخصصان بهداشت روان در وضعیت فعلی، با شناسایی و ارزیابی عوامل تاثیرگذار بر ترس از ازدواج برنامه‌ها و پروتکل‌های درمانی مناسب برای افزایش ازدواج جوانان گام بردارند.

محدودیتها و پیشنهادهای پژوهش

با وجود دستاوردهایی که در این پژوهش حاصل شد، محدودیت‌هایی وجود داشت از جمله اینکه به جهت شیوع ویروس کرونا و لزوم اجرای برخی ابزارهای پژوهش، امکان ارتباط حضوری پژوهشگر با شرکت‌کنندگان در حین تکمیل پرسش‌نامه‌ها میسر نشد، چه بسا در صورت مواجهه حضوری، آزمون‌های صورت پذیرفته، با احساس امنیت، صداقت و اطمینان خاطر بیشتری تکمیل می‌شد. در مطالعات علمی جهان و ایران، به موضوع ترس از ازدواج کمتر توجه شده است و اکثر مطالعات صورت گرفته در خصوص اثربخشی رویکردهای درمانی برای غلبه بر ترس از ازدواج بودند، بنابراین پژوهش حاضر پژوهشی جدید و تازه بود اما به دلیل همین جدید بودن پژوهش با کمبود پیشینه پژوهشی در موضوع مطرح شده روبرو بود. پیشنهاد می‌شود

در تحقیقات آینده به این پدیده بیشتر از نوع تحقیقات رابطه‌ای پرداخته شود. با توجه به یافته‌های حاصل از این پژوهش باید در نظر داشت که با افزایش سرسختی روان‌شناختی می‌توان از ترس از ازدواج در فرد کاهش داد. بنابراین با برگزاری کارگاه‌های آموزشی راهکارهای جهت افزایش سرسختی روان‌شناختی برای دانشجویان لازم و ضروری است.

تعارض منافع

این مقاله برگرفته از رساله دکتری مشاوره نویسنده اول با عنوان بررسی رابطه عزت نفس، اضطراب وجودی و سبک‌های حل تعارض با ترس از ازدواج با میانجی‌گیری سرسختی روان‌شناختی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی شهر سردشت است و با منافع شخصی یا سازمان خاصی تضاد ندارد.

اخلاق پژوهش

به هر کدام از شرکت‌کنندگان فرم رضایت آگاهانه داده شد تا در جریان اهداف پژوهش قرار گیرند. به طور کلی نکات مربوط به اخلاق پژوهش از جمله رعایت حریم خصوصی جامعه پژوهش، دقت در استناددهی، رعایت ارزشهای اخلاقی در گردآوری داده‌ها، امانت‌داری در استفاده از منابع و عدم سوگیری در تحلیل داده‌ها توسط پژوهشگران اعمال گردید.

منابع مالی

این مطالعه با هزینه شخصی پژوهشگران انجام گرفته و در هیچ‌یک از مراحل انجام این پژوهش هیچ‌گونه منابع مالی دریافت نشده است.

سپاسگزاری

در پژوهش حاضر دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی شهر سردشت شرکت کرده بودند که صمیمانه از همکاری دانشجویان و مسئولین دانشگاه تشکر می‌نماییم.

References

- Aghajani, M., Mousavi, S., Akbari, B., & Abolghasemi, S. (2020). The relationship between attachment to God and psychological toughness with death anxiety in elderly retired men. *Journal of religion and health*, 8(1), 19-29. <http://jrhmazums.ac.ir/article-۱-۷۸۹-fa.html>
- Allameh, S. (2017). Examining multiple relationships of premarital fears based on personality (Enneagram) and communication skills of the first national conference on sustainable development in educational sciences and psychology in Iran. <https://civilica.com/doc/783648>
- Azimi, N., Hosseini, S. S., Arefi, M., & Parandin, S. (2019). Identifying the role of cognitive stubbornness interface in conflict and emotional divorce control methods for couples [Research]. *Journal of Psychological Science*, 18(84), 2319-2328. <http://psychologicalscience.ir/article-1-562-fa.html>
- Bakshipour, A., & Fardin Far, F. (2022). Relationship between psychological hardiness and emotional processing with the rate of death anxiety in older women in during coronavirus. *Quarterly Journal of Health Psychology Social Behavior*, 1(4), 63-76. [10.30495/HPSBJOURNA.2022.1951792.1064](https://doi.org/10.30495/HPSBJOURNA.2022.1951792.1064)
- Banks, R. R. (2007). The aftermath of Loving v. Virginia: Sex asymmetry in African American intermarriage. *Wis. L. Rev.*, 533.
- Carey, J. (2013). *Theories and application of counseling and psychotherapy*. Translated by Seyed Yahya Seyed Mohammadi (2017), Tehran: Arsbaran Publishing House
- Chin, W. (1998). The partial least squares approach to structural equation modeling. *Modern methods for business research*, 295(2), 295-336.
- Gasiorowska, A., Zaleskiewicz, T., & Kesebir, P. (2018). Money as an existential anxiety buffer: Exposure to money prevents mortality reminders from leading to increased death thoughts. *Journal of Experimental Social Psychology*, 79, 394-409. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2018.09.004>
- Hamidi Cholabi, R., & Salehi, I. (2023). Predicting risky decision-making based on decision-making styles and psychological toughness in male and female students. *New Ideas of Psychology Quarterly*, 16(20), magiran.com/p2583087
- Hosseini Abardeh, F., & Niknam, M. (2021). Investigating the relationship between spiritual health and existential anxiety and morbidity anxiety in female patients with breast cancer. *Journal of Arak University of Medical Sciences*, 24(3), 360-371. [10.32598/jams.24.3.5952.2](https://doi.org/10.32598/jams.24.3.5952.2)
- Karmi Moghadam, P., Entisar Fomeni, G., & Hejazi, M. (2022). Prediction of procrastination based on attribution styles and psychological toughness with the mediation of academic self-concept in second year students. *School Psychology*, 11(3), 72-85. [10.22098/jsp.2022.1880](https://doi.org/10.22098/jsp.2022.1880)
- Kowalski, C. M., & Schermer, J. A. (2019). Hardiness, perseverative cognition, anxiety, and health-related outcomes: A case for and against psychological hardiness. *Psychological reports*, 122(6), 2096-2118. <https://doi.org/10.1177/0033294118800444>
- Maddi, R., Deorah, M., Khoshaba, Richard, H., & Harvey, H. (2010). The Personality Construct of Hardiness, V: Relation with the Construction of Existential anxiety in life. *Journal of Education and Practice*, 1(4), 63-80. <https://doi.org/10.1177/0022167809331860>
- Nordmo, M., Hystad, S. W., Sanden, S., & Johnsen, B. H. (2017). The effect of hardiness on symptoms of insomnia during a naval mission. *International maritime health*, 68(3), [10.5603/IMH.2017.0026](https://doi.org/10.5603/IMH.2017.0026)

- Rezai, Z., Rezapour-Mirsaleh, Y., & Aryanpour, H. (2023). The Existential Issues and Attitude Toward Marriage in Single Youth: A Cross-Sectional Study. *The Family Journal*, <https://doi.org/10.1177/10664807221151169>
- Rostami, M., Navabinejad, Sh., & Farzad, V. A. (2020). The effectiveness of pre-marital skills training of the pre-marriage consolidation model (Symbis) on the patterns and injuries of engaged couples. *Applied Family Therapy*, 1(1), 35-53
<https://doi.org/10.22034/aftj.2020.112955>
- Safara, M., Safadoost, T., Mousavinezhad, S.M., & Gholamnezad, H. (2023). The Relationship between Spiritual Health and Sense of Coherence in the elderly: The Mediating Role of Psychological Hardiness. *Psychology Aging*, 8(4), 375-387.
[doi 10.22126/jap.2022.8160.1644](https://doi.org/10.22126/jap.2022.8160.1644)
- Seyednouhi, F., & Ghodsi, P. (2023). Predicting Psychological well-being of the elderly based on emotion regulation strategies, quality of attachment to God, and existential anxiety. *Studies in Islam and psychology*. (), -. [doi 10.30471/psy.2023.8623.2008](https://doi.org/10.30471/psy.2023.8623.2008)
- Soheili-nejad, F. (2021). *Fear of marriage: Strategies for treating fear of marriage*. Tehran: The call of the entrepreneur
- Shua Kazemi, M., & Farazandepour, F. (2019). The relationship between lifestyle and delay in marriage in students. *Lifestyle Research*, 9(5), 125-139.
[20.1001.1.24763101.1398.5.2.7.6](https://doi.org/10.1001.1.24763101.1398.5.2.7.6)